

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 196. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849788728304/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

om, at hans søn ægtede en skuespillerinde. Man skrev fra Paris til sønnen sine betænkeligheder over dette valg, der i forvejen var blevet ham meddelt. »En skuespillerinde,« skrev han, »er som en hofdame, begge er et slags tyende, hin hos et publikum, denne hos sit høje herskab.«

P. A. Heiberg havde, medens sønnen var hos ham i Paris, haft den plan at formå ham til at indgå ægteskab med en ung, dansk pige, der ligeledes opholdt sig foreløbigt i Paris; men sønnen ønskede ikke at inddrage sig på et sådant arrangement, hvorover hans fader var meget vred, og Johan Ludvigs moder måtte opbyde al sin veltalenhed igennem breve for at formilde hans mishag.

Da han nu 1831 blev underrettet om, at hans søn agtede at gifte sig med en pige af ringe stand og dertil skuespillerinde, mishagede det ham i høj grad. Og atter måtte Ludvigs moder gennem breve stille ham tilfreds. Mange år efter hendes død fandt jeg medfølgende brev fra hende til P. A. Heiberg. Stod hun levende for mig, da ville jeg sige de samme ord til hende, som hun ender dette brev med: »Jeg takker dig af et rørt hjerte for alt det forbindelse og smigrende, du er så god at sige mig. Jeg ville blive stolt deraf, dersom jeg ikke følte, hvor langt jeg desværre! er fra at fortjene dine ytringer.«

Hier er hendes brev.

Christiansh. d. 26de sept. 1831

Kære Heiberg!

Det er meget længe siden jeg havde den fornøjelse at skrive dig til. Jeg vil ikke kede dig med at opregne de forhindringer som har afholdt mig derfra, men blot forsikre dig at mine tanker daglig omsvæver dig og tager den inderligste del i alt hvad der angår dig. Meget anledning har jeg også haft til at tænke på dig i den senere tid, dels ved dine erindringer, hvorfor jeg ret hjertelig takker dig for at have betænkt mig med et eksemplar af denne højest interessante bog, som jeg med stor fornøjelse har læst og endnu ofte læser i; dels kan du nok tænke, at jeg meget har tænkt på dig, i anledning af vor søns giftermål; og om denne sag er det især at jeg idag ønsker at tale fortroligt med dig, og sige frit min mening til svar på to breve, Ludvig har modtaget fra dig, og af hvilke han fik det sidste for en time siden:

Du ved selv kære Heiberg! at der gives forhold, som man unnu-

lig kan gøre sig ret tydelige uden at have set dem med egne øjne; mennesker om hvis væsen man umulig kan gøre sig en klar forestilling uden at man personlig kender dem. Disse sætninger tror jeg med sandhed at kunne anvende på vores svigerdatter og på hendes forhold til publikum, til teaterdirektionen, til sin mand og til sit hus. – Hvor megen sandhed der end kan være i de bemærkninger du i dit brev af 17de sept. har gjort din søn; så må jeg dog oprigtig tilstå at jeg vover at bestride dem med den eneste indvending: At for det overordentlige gælder ingen regler; og ikke blot jeg, men enhver der kender min Hanne, anser hende for noget overordentligt, noget af det som naturen synes at frembringe i sit bedste lune. Vor afdøde ven Møhl, kaldte hende et mirakel og etatsråd Ørsted sagde til mig for kort siden: »Man behøver kun én gang at se hende for at se den ædle natur som imponerer enhver.« – Gud give gode Heiberg! at du måtte lære hende at kende, hun ville ganske indtage dig, og du ville som jeg, takke Gud for den lykke som han har skænket Ludvig ved at lade ham vinde en sådan piges kærlighed. Han hedder Johanne Louise, ligesom han, og jeg holder mig overbevist om, at ingen i verden kunne passe for ham som hun. Tro ikke at jeg på mine gamle dage er overspændt og forblindet i hende. I mange år har jeg kendt hende, siden hun var et barn, og i to år har jeg levet dag og nat hos hende. Den entusiasme, som udholder denne prøve er ikke af den falske slags. Hendes personlighed lader efter mine tanker, intet tilbage at ønske, og hvad nu hendes forhold til teatret angår, så synes mig virkelig at det var meget urigtigt af Ludvig om han tog hende derfra: For at møde dine indvendinger begynder jeg med en sætning jeg har hørt af dig selv og endnu erindrer: Du sagde nemlig engang: »Intet som man gør godt kan vanære den der gør det.« – Hvor forræffelig Hanne er som skuespillerinde, behøver jeg ikke at sige dig. Bedre dommere end jeg vil vist have sagt dig dette. Den kunst man til en sådan fuldkommenhed udøver, må jo naturligvis være kær og hellig for den som udøver den. Ville det ikke være grusomt at rive den fra hende og hende fra den? Var det ikke en lignende grumhed som den, at skære tungen af nattergalen?

Hvad det nu angår at hun er afhængig af en direktion ja endogså af publikum, så synes mig at det er en skæbne hun deler ik-